

Bezoekadres
Jodenbreestraat 25
1011 NH Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 7787
info@dro.amsterdam.nl
www.dro.amsterdam.nl

Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC)

Dienst Ruimtelijke Ordening
T.a.v. mevrouw Scheringa
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Datum

Ons kenmerk

Behandeld door

Doorkiesnummer

E-mail

N. Bosch
020 552 7953
n.bosch@dro.amsterdam.nl

Onderwerp

Advies concept ontwerp bestemmingsplan Science Park

Geachte mevrouw Scheringa,

Inleiding

Op 1 november 2010 is door u gevraagd een advies te geven in het kader van artikel 3.1.1. WRO aangaande het concept ontwerp bestemmingsplan Science Park. Aangezien een gedeelte van het gebied gelegen is in de Hoofdgroenstructuur, is een advies van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) vereist, conform de beleidsregels zoals vastgelegd in het 'Aanvullend Toetsingskader Hoofdgroenstructuur' (2002). Tevens is gelet op het toekomstige beleidskader 'Structuurvisie Amsterdam 2040 - Economisch sterk en duurzaam', dat vigerend wordt zodra het is vastgesteld door de Gemeenteraad.

Aanvullend Toetsingskader

Omdat de zuidoostpunt van bestemmingsplan Science Park in het 'Aanvullend Toetsingskader' geen specifiek groentype heeft meegekregen, wordt vooruitlopend op de vaststelling van de nieuwe Structuurvisie door de TAC het groentype 'ruigtegebied' voor deze locatie gehanteerd.

In de nieuwe Structuurvisie is een gedeelte van het Voorland Park aan de Hoofdgroenstructuur toegevoegd, namelijk het gedeelte dat na de realisatie van de infrastructurele afrit richting Science Park gehandhaafd blijft als park. De Structuurvisie heeft het groentype van deze locatie gekarakteriseerd als 'stadspark'.

De beleidsintentie voor het groentype 'ruigtegebied' luidt: ruigtegebieden mogen niet opgevuld raken met andere functies of met andersoortige groenfuncties zoals volkstuinparken, sportparken, parken en dergelijke. Intensieve recreatievormen en recreatie die niet primair op de natuur is gericht, zijn niet toegestaan. Wel zijn kleinschalige evenementen zoals een informatiemarkt toegestaan. In de entreezone zijn informatieborden, banken, prullenbakken en fietsenrekken inpasbaar, en eventueel een klein informatiecentrum en een beheerdersonderkomen. In het achterland zijn hoogstens onverharde of half verharde wandelpaden en op natuurbeleving gerichte voorzieningen als een vogeluitkijktent inpasbaar.

De beleidsintentie voor het groentype 'stadspark' luidt: hoge bezoekersaantallen en een hoge gebruikersintensiteit. De voorzieningen en de ontsluiting moeten erop gericht zijn zoveel mogelijk mensen te bedienen, zonder dat het groene karakter verloren gaat. Binnen de randvoorwaarden van het recreatieve gebruik moet het beheer erop gericht zijn dat het park zoveel mogelijk verschillende planten en dieren herbergt. Parken mogen niet opgevuld worden met verspreide, maar dominante bebouwing. Het cultuurhistorische karakter moet in stand blijven. Het gebied moet zorgvuldig beheerd worden volgens een goedgekeurd beheerplan. Evenementen die aansluiten bij de mogelijkheden, het karakter, de omvang en de opzet van het park zijn toegestaan.

Het Plan

Science Park Amsterdam is een gebied in het oosten van Amsterdam dat zich in de komende tien jaar verder zal ontwikkelen tot een internationaal vooraanstaande locatie van hoogwaardig onderwijs, onderzoek en ondernemen. Hiervoor is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het gebied ligt in het oosten van stadsdeel Oost. Het is nu nog een gedeeltelijk bebouwde polder die ingesloten ligt tussen de ringweg A10, de spoorlijn Amsterdam-Weesp en de dijk van de Ringvaart. De ontwikkeling van Science Park Amsterdam betekent een grootscheepse herstructurering van het gebied, die het karakter ervan ingrijpend zal veranderen.

Binnen de bestemming 'natuur' is volgens de voorschriften ruimte voor natuurwaarden en ecologische verbindingzones, parken, groenvoorzieningen, voet- en fietspaden, voet- en fietsbruggen, water- en oevervoorzieningen, speelvoorzieningen, nutsvoorzieningen (waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefooncellen, zendmasten, warmte/koudeopslagputten en bergbezinkbassins), waterstaatkundige voorzieningen en ondergrondse infrastructuur. De toegestane bouwhoogte is maximaal 10 meter en het bebouwingspercentage maximaal 5%.

Binnen de bestemming 'groen' zijn volgens de voorschriften mogelijk: plantsoenen, parken, groenvoorzieningen, voet- en fietspaden, voet- en fietsbruggen, water- en oevervoorzieningen, speel- en nutsvoorzieningen, ondergrondse infrastructuur, waterstaatkundige voorzieningen en kunstwerken zoals geluid- en luchtschermen en andere bijbehorende verkeerskundige voorzieningen. Als maximale bouwhoogte geldt ook hier 10 meter en een maximaal bebouwingspercentage van 5%.

Advies

De door u verstrekte informatie ('Conceptontwerp bestemmingsplan Science Park' en de begeleidende mail van 1 november 2010) geeft de TAC aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen. De plannen met betrekking tot het Science Park Amsterdam beogen een ontwikkeling in gang te zetten die moet resulteren in een internationaal vooraanstaande locatie voor hoogwaardig onderwijs, onderzoek en ondernemen. Het streefdoel met betrekking tot de ruimtelijke inrichting van het plangebied is een nieuw, groen stedelijk park. Een deel van het Science Park maakt deel uit van de Hoofdgroenstructuur.

De gemeente Amsterdam is indertijd overgegaan tot het instellen van een Hoofdgroenstructuur om de internationale concurrentiekracht van Amsterdam als vestigingsplaats te versterken. Gezien de doelstellingen van het Science Park had een krachtiger ondersteuning van het programma vanuit de Hoofdgroenstructuur voor de hand gelegen. De TAC stelt vast dat er in het Conceptontwerp bestemmingsplan Science Park tal van uitdagende aanzetten te vinden zijn voor de versterking van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten van het plangebied, maar dat een totaalvisie op de potenties van natuur en landschap voor de versterking van de internationale positionering van het Science Park ontbreekt. Gezien de fase waarin de plannen zich op dit moment bevinden, heeft de TAC er begrip voor dat de mogelijkheden die het groen biedt voor een versterking van de positionering van het Science Park nu nog niet tot in detail zijn uitgewerkt. De TAC acht het voor het toekomstige functioneren van het Science Park echter van groot belang dat er een totaalvisie wordt opgesteld waarin niet alleen aandacht wordt besteed aan de ondersteunende functie van natuur en landschap in het gedeelte van het Park dat tot de Hoofdgroenstructuur behoort, maar ook aan de uitstraling die dit gedeelte kan hebben naar de overige delen van het te realiseren groene stedelijke park. De TAC denkt daarbij vooral aan de functie van het groen en het landschap als recreatieve uitlooproutes voor de gebruikers van het Science Park. Dat vraagt om bijzondere aandacht voor de inrichting, de ontsluiting en het gebruik van de verschillende delen van het nog te realiseren stedelijke park.

Naar de mening van de TAC dienen in ieder geval de volgende elementen in het Conceptontwerp bestemmingsplan betrokken te worden in de wenselijk geachte totaalvisie op de functie die natuur en landschap kunnen hebben voor de versterking van de internationale concurrentiepositie van het Science Park. Als eerste denkt de TAC daarbij aan de inrichting en de ontsluiting van het tot de Hoofdgroenstructuur behorende Park Voorland. Welke mogelijkheden liggen daar om de identiteit en de aantrekkelijkheid van het Science Park te vergroten en op welke wijze wordt daarvan gebruik gemaakt? Daarnaast zijn van belang de lange zichtlijnen in de zogenaamde poldercorridors, die terugverwijzen naar de landschappelijke voorgeschiedenis van het gebied. Verder dient geëxpliciteerd te worden welke functie de identiteit van de drie omringende dijken (Oosterringdijk, spoordijk en dijklichaam A10) kan hebben bij de accentuering van de landschappelijke eigenheid van het plangebied.

Ook de oorspronkelijke verkavelingsstructuur van het natte weiland ten oosten van de Anna Hoeve kan daarbij betrokken worden. Daarnaast wordt er weliswaar gesproken over 'groene daken' en is er op tal van plaatsen gedacht aan 'groenvoorzieningen', maar nergens blijkt welke functie die groene elementen hebben bij het versterken van de identiteit van het Science Park. Als laatste wijst de TAC op het ontbreken van een beplantingsplan. De rijke uitstraling dankten de Noord-Hollandse droogmakerijen eertijds vooral aan een weldoordachte en fors uitgevoerde beplanting. Daarom is het zonder meer een tekortkoming dat er in het Conceptontwerp bestemmingsplan Science Park met geen woord wordt gerept over een beplantingsplan. Naar de mening van de TAC kan de verbinding tussen het groene stedelijke park rond het technologie- en wetenschapscentrum en de meer natuurlijk en landschappelijk geprofileerde randen het beste worden gelegd door een helder gestructureerde boombeplanting. Aanvullende beplanting kan dan het verschil in karakter en gebruik van de onderscheiden onderdelen van het plangebied nader accentueren. Zonder een totaalvisie op de rol van natuur en landschap in de versterking van de identiteit van het plangebied gaan hier kostbare kansen verloren.

Tot slot attendeert de TAC u erop dat in paragraaf 3.4.1 weliswaar wordt vermeld dat een deel van het Park in de Hoofdgroenstructuur is gelegen, maar dat daar niet wordt aangegeven welke locaties dit betreft. Ook wordt niet gespecificeerd om welke groentypen het hierbij gaat en welke beleidsuitgangspunten daarvoor gelden. Verder wijst de TAC u erop dat bestemmingen die niet verenigbaar zijn met het instrumentarium van de Hoofdgroenstructuur niet inpasbaar zijn. Zo zijn de ruime mogelijkheden die in artikel 5 (functie groen) worden geboden aan bestemmingen als speelvoorzieningen, voet- en fietspaden, bruggen, zendmasten als voorbeeld van een nutsvoorziening en kunstwerken niet inpasbaar in het gedeelte van het Park dat tot de Hoofdgroenstructuur behoort. De TAC acht het wenselijk dat de voorschriften alsnog afgestemd worden op hetgeen via het instrumentarium van de Hoofdgroenstructuur inpasbaar is. De zendmasten zijn dat zeker niet.

Alles overziende is de TAC van mening dat de mogelijkheden die natuur en landschap bieden om de internationale concurrentiepositie van het Science Park te versterken onvoldoende zijn benut. Voor een optimale benutting van de ondersteunende potenties van het groen in het algemeen en de Hoofdgroenstructuur in het bijzonder is het noodzakelijk dat er op korte termijn een totaalvisie op het groen wordt ontwikkeld waaruit duidelijk blijkt hoe de in het plangebied aanwezige groene en landschappelijke elementen worden gebruikt om de identiteit van de Science Park te versterken. Met belangstelling ziet de TAC daarom een nadere uitwerking tegemoet waarin wordt aangegeven op welke wijze de natuurlijke en landschappelijke potenties van het plangebied worden gebruikt om het karakter en de identiteit van het Science park te versterken. Onder de voorwaarde dat aan het bovenstaande advies zal worden voldaan, stemt de TAC positief in met de voorliggende aanvraag.

Hoogachtend,

Prof. dr. G.J. Borger
Voorzitter van Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur